

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioannis Ionstoni|| Theatrvm|| Vniversale Omnivm|| Animalivm||
Qvadrpedvm

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLV.

VD18 90528808

Caput IV. De animali foetido, Graffa et Caoch.

urn:nbn:de:gbv:45:1-10966

De Eiulatore, Su et Peva.

Nieremb.
Hist. Exot.
l. 4. c. 72.

De *Eiulatore* ita idem Nierembergius. Nocentior astus alterius animalis, infantilem simulantis luctum, edito sono sub oppida et villas in prima nocte. Statim miserenti accurrentes; affectu quaesituros plorantem perimit. Sed iam caute repetito periculo oppidani, prodeunt e domibus incensis titionibus structi. Forma et moles huius ferae canem leporarium imitatur.

Idem l. 9.
c. 74.

Su, id est aqua, quod iuxta fluvios plerumque degat, apud Patagones invenitur. Alii *succarath* vocant. Torva est, prima oris acie quodammodo leonem aemulatur, aut hominem, nam ab aure barbata, haud promissis valde pilis, pectore propendente, circa lumbos nimis constringitur, *cauda* ampla et longa sciuri instar. Gigantes eius regionis, quoniam coelo non admodum calido fruuntur, protegunt se huius fe-

rae pellibus. Cum urgetur pellis gratia, catulos in dorsum admissos cauda contegit, et fuga elabitur. Capitur una cum catulis scrobe effossa et celata ramusculis. Inclusa, prae rabie aut generositate catulos obtruncat, et horribili clamore venatores atteret, donec sagittis caesa excorietur. Legi, licet auctor non sit oculatae fidei, prae caritate ad praeta portare filios, ubi fertis floridis et odoriferis, comit et coronat illos, tum filios recicomare simili in parentes vetulos pietate, eosque portare et alere.

Peva catelli est magnitudine. Hoc Nieremb. ubi tygridem conspexit, illius insitit H.E. l. 9. c. 76. vestigia, et allatrat assidue, ut latratu audito, tum ferae, tum homines latebras petant, ac sibi ab instanti fera caveant. Hinc saepe fieri videmus, ut prae inedia, praedaeque defectu, in agris expirent.

CAPUT IV.

De animali foetido, Graffa et Caoch.

Nieremb.
l. 9. c. 89.

Apus Chiribicenses animal est gestu mirabile, ait Petrus Martyr, strigosum, cubitales loco stercoris emittit colubros. Unum domusuae se nutrit, et aperto experimento rem ita esse deprehendisse, Fratres Dominicani asserunt. Quod solutae tendant colubri, interrogati. Ad vicinas dixerunt silvas, ubi vitam agunt brevem. Putet animal plus, quam quaecumque cadaver foetidum in sterquilinia proiectum: Inde putoris eius impatientes interfici animal Dominicani iusserunt. Vulpem *roastro*, pilo lupum imitatur. Cum in infantum ventribus vermes passim creari, neque senes ab ea peste esse immunes, atque una cum excrementis, emitti vivos didicerim, quos mutato nomine vulgus lumbricos appellat, cur et illud accidere posse

non crediderim, inquit Nierembergius, talibus praecipue viris, id affirmantibus.

Graffa in insula Zanzibar potissimum invenitur. Animal est exigui capitis, et longissimi colli, anteriora crura oppido excedunt posteriora, colore vario albet, rubet, roseisque distinguitur maculis. Mitis bestia est.

Caoch animal est tres dodrantes longum, pilo vestitum nigro, promiscue cum candenti, sed ventre fulvo. Clamans noctu, humanas imitatur voces. Suis instar edit mayzium cum viret, nec dum spicas concoxit Sol.

Et tantum de Quadrupedibus sufficiant. Si quid interim obvenerit, quod nos haecenus latuit, in Paralipomenis, si Deus ita voluerit, poterit adici.

Gratia Tibi Domine IESV.

Ee

PETRI

praestanda, quum *Zebet albahar* spumam maris interpretetur, *Zebet* forte *spumam* significabit, et non inepte nostro *Zibetho* aptabitur metaphora, siquidem, quum colligitur irato animali, quasi spumans adparet. Qui *Catum*, vel *Mustelam* dixe-

re, hoc animal inter feles silvestres reposuisse reor. Verum etiam si capitis fit aliqua similitudo, in caeteris tamen plurimum discrepant. Nos *Hyaenam odoratam* nuncupare maluimus, idque in sequentibus probabile ostendemus.

CAPUT II.

An Civetta sit Pardalis Antiquorum?

Cur animalia in odora.

Quaerit Aristot. sect. 13. probl. 4. Cur animantium nullum bene oleat, praeter pardalim, seu pantheram, haec namque propter suavem, quem spirat odorem, ad se feras illicet, quod pluribus exposuit Theophrastus ipse discipulus libro 6. de cau. plant. cap. 5. hisce verbis: *Omnino inter bruta, vel nullum, vel certe rarum admodum est, quod odorem persequitur gratia suavitatis, nisi per accidens, cum alimentum est tale. Quippe adpetitus ad ipsum pabulum, eiusque causa est. Siquid tamen etiam istiusmodi est, haudquaquam hominibus constat. Nam, et pardalim caeteris animalibus suaviter olere quidam affirmant, et venari in senecta nimirum bestias alliciendo gratia sui odoris. At nobis nullam odoris affert suavitatem. Nisi verum etiam illud dixeris, ut certe est verum, olfactum homines habere omnium ferme deterrimum. Itaque multi odores, suavitatesque eorum, vel gravitates, latere hominem possunt, et cap. 26. Animal nullum, inquit, penitus odoratum est, nisi quis pardalim dixerit belluis bene olere, retulit id etiam Plinius lib. 8. cap. 16. *Verunt scribens, odore earum mire sollicitari quadrupedes cunctas, sed capitis torvitate terreri. Quamobrem occultato eo, reliquas dulcedine invitatas corripunt. Dixerat enim Aristot. lib. 9. de Hist. An. cap. 7. Pantheram sese abscondentem venari dicunt, propterea, quod suo odore belluas delectari intelligat, propius enim ita accedunt, quas corripiat, huiusmodi autem suavem odorem, non belluae tantum sentiunt, sed sui odoris vim ipsa quoque pardalis sentit. Scriptum etiam reliquit Aelianus lib. 5. de Hist. Anim. cap. 40. Admirabilem quandam, et nobis occultam odoris**

Pantherae odoratae.

Venatus Pantherae.

*suavitatem olet pardalis, quam bene olendi praestantiam divino munere donatam, cum sibi propriam plane tenet, tum vero caetera animalia hanc eius vim praeclare sentiunt. Haec autem hoc modo venationem capit. Quum horum, quae ad victum opus sunt, eget, sese vel in loca fructibus densis consista, vel foliis vestita ita occultat, ut invenire difficilis, tantum respiret. Tum binuuli, dorcaedes, caprae silvestres, atque alia eiusmodi animalia quaedam suavis odoris illecebra attrahuntur, et proxime accedunt, illarum, quam mox de latebra exiliens ad praedam se rumpit, atque eam comprehendit. Est igitur Pardalis odorata. Addit Plinius: Panthera, et Tigris macularum varietate prope solae bestiarum spectantur, caeteris unus, ac suus cuiusque generis. Pantheris in candido macularum oculi. Haec autem duo, odor, nimirum, et maculae, Petrum Gillium, et alios, ut refert Gesnerus, induxerunt, ut crederent, nostram Civettam esse pardalim antiquorum. Quae opinio facile refellitur. Antiquorum enim panthera vera omnibus hoc aevo est nota, et multum differt a Civetta, immo Septalius in problematibus, Ioan. Faber, et alii negant pantheris suavem inesse odorem, sed bruta alimenti specie odorem istum insequi, hominibus autem ne antiquam gratum adparere. Sed, ut verum dicam, multorum animalium excrementa hominibus suaviter odorata videntur, quae Aristoteli, atque Theophrasto ignota fuerunt. Siquidem Plin. libro 28. de animali Cordylo Crocodilo simili verba faciens, *Alter inquit, illi similis, multum infra magnitudinem, in terra tantum, odoratissimisque floribus**

Error. P. Gillii.

Animalium excrementa odorata.